

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292.
Ефективна економіка. 2026. № 3.
ISSN 2307-2105

Copyright © The Author(s). This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>).

DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2026.3.121>

УДК 330.341.9:338.24

С. В. Філяр,

*к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки, фінансів, обліку,
математичних та інформаційних дисциплін,*

Черкаська філія ПВНЗ «Європейський університет»

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0003-0432-2587>

В. В. Демідов,

*старший викладач кафедри економіки, фінансів, обліку,
математичних та інформаційних дисциплін*

Черкаська філія ПВНЗ «Європейський університет»

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0006-7519-3494>

ВЗАЄМОДІЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО КАПІТАЛУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ

S. Fimyar,

*PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Economics, Finance,
Accounting, Mathematics and Information Disciplines,*

Cherkasy branch of Private Higher Education Establishment

“European University”

V. Demidov,

*Senior lecturer, Department of Economics, Finance, Accounting, Mathematics
and Information Disciplines,*

Cherkasy branch of Private Higher Education Establishment

“European University”

INTERACTION OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE AND INTELLECTUAL CAPITAL IN THE CONTEXT OF DIGITALIZATION

У статті досліджується взаємодія штучного інтелекту та інтелектуального капіталу в умовах цифровізації економіки України. Особлива увага приділяється аналізу того, як сучасні цифрові технології, зокрема нейромережі та системи штучного інтелекту, впливають на формування, накопичення та ефективне використання людського та структурного капіталу. Проаналізовано активне впровадження цифрових рішень у фінансовому, податковому, митному, промисловому, державному та банківському секторах, що сприяє підвищенню ефективності бізнес-процесів, оптимізації управлінських рішень та зростанню інноваційного потенціалу підприємств.

Водночас визначено низку проблем, які обмежують ефективне використання штучного інтелекту в Україні: недостатній рівень цифрової грамотності населення, дефіцит висококваліфікованих ІТ-спеціалістів, обмежені освітні програми з підготовки фахівців у сфері штучного інтелекту та тенденція відтоку кадрів за кордон. У статті підкреслюється важливість освітніх ініціатив та програм підвищення цифрових компетенцій для забезпечення впевненого використання новітніх технологій та розвитку людського капіталу.

Дослідження показує, що інтелектуальний капітал виступає ключовим ресурсом економічного розвитку та генератором суспільного відтворення, а штучний інтелект стає інструментом підвищення продуктивності, оптимізації бізнес-процесів і підтримки інновацій. Раціональна взаємодія цих факторів сприяє прискоренню цифрової трансформації, підвищенню ефективності підприємств та економіки в цілому, а також розвитку інтелектуального капіталу як стратегічного ресурсу країни.

This article examines the interaction between artificial intelligence (AI) and intellectual capital in the context of the digitalization of the Ukrainian economy. The study focuses on how modern digital technologies, including neural networks and AI systems, influence the formation, accumulation, and effective utilization of human and structural capital. The research analyzes the active integration of digital solutions across key sectors, such as finance, taxation, customs, industry,

government, and banking, which enhances business process efficiency, optimizes management decisions, and increases the innovation potential of enterprises.

At the same time, several challenges limiting the effective use of AI in Ukraine are identified. These include the low level of digital literacy among the population, a shortage of highly qualified IT specialists, limited educational programs for AI training, and the ongoing brain drain of skilled professionals abroad. The article emphasizes the importance of educational initiatives and programs to enhance digital competencies, ensuring confident adoption of new technologies and the development of human capital.

The study demonstrates that intellectual capital serves as a key resource for economic development and a generator of social reproduction, while artificial intelligence acts as a tool for improving productivity, optimizing business processes, and fostering innovation. Effective interaction between AI and intellectual capital accelerates digital transformation, increases enterprise and national economic efficiency, and strengthens the strategic role of intellectual capital as a resource critical to the sustainable development and competitiveness of Ukraine. The findings provide practical insights for policymakers, business leaders, and educational institutions aiming to implement digital technologies and develop human and structural capital in a coordinated and strategic manner.

Ключові слова: штучний інтелект, інтелектуальний капітал, цифровізація, нейромережі, людський капітал, структурний капітал, інноваційний розвиток.

Keywords: artificial intelligence, intellectual capital, digitalization, neural networks, human capital, structural capital, innovation development.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

У сучасних умовах глобальної економіки спостерігається зростання ролі нематеріальних активів, знань, інформації, науки та інтелекту як ключових чинників розвитку суспільства. Поширення цифрових та інформаційних технологій проникає у всі сфери життя, формуючи нові умови

для бізнесу та економіки. Технологічні інновації стають визначальним фактором конкурентоспроможності, оскільки дозволяють компаніям автоматизувати виробничі та управлінські процеси, оптимізувати прийняття рішень, підвищувати продуктивність та ефективно використовувати ресурси. Особливе місце в цьому процесі займає штучний інтелект, який змінює способи виробництва та споживання, створює нові бізнес-моделі та сприяє формуванню людського інтелектуального капіталу на рівні підприємств і суспільства в цілому. Основним драйвером інноваційного розвитку є висококваліфіковані кадри, здатні генерувати та впроваджувати знання. У статті висвітлюються ключові проблеми розвитку штучного інтелекту, а також визначаються першочергові завдання щодо збереження та примноження інтелектуальної складової суспільства.

У сучасному світі відбувається істотне зростання значущості нематеріальних активів, знань, науки та інтелекту, що супроводжується глибоким проникненням інформаційних і цифрових технологій у всі сфери суспільного життя. Штучний інтелект стає ключовим інструментом створення та управління інтелектуальним капіталом компаній, забезпечуючи їхню швидку адаптацію до динамічних ринкових умов. Водночас його застосування не обмежується лише автоматизацією виробничих процесів: штучний інтелект суттєво впливає на розвиток людського інтелектуального капіталу, сприяє підвищенню кваліфікації кадрів та формуванню нових компетенцій. Проникнення нейромереж у різні сфери діяльності спричиняє трансформацію структури ринку праці, підвищує продуктивність та відкриває нові можливості для покращення якості життя. Це зумовлює необхідність перегляду підходів до формування інтелектуального капіталу як ключового фактору конкурентоспроможності окремих осіб, компаній та держав у цифрову епоху. Загалом впровадження та використання можливостей штучного інтелекту в економіці сприяє зростанню інтелектуального капіталу як на рівні підприємств, так і суспільства в цілому.

Аналіз основних досліджень і публікацій.

Аналіз наукових джерел підтверджує, що тема взаємодії штучного інтелекту (ШІ) та інтелектуального капіталу є актуальною як у вітчизняних,

так і в зарубіжних дослідженнях. Так, у роботі А.Горілого «Взаємний вплив розвитку людського капіталу та штучного інтелекту» автор досліджує циклічні зв'язки між людським капіталом і ШІ, обґрунтовуючи концепцію «спіралі взаємного впливу», де інвестиції в освіту, науку та професійні навички стимулюють розвиток ШІ, а сама технологія змінює вимоги до компетентностей робочої сили й ринку праці, пропонуючи модель, що має прогностичне значення для економічної політики в цифрову епоху.

Важливу українську роботу провів О. Глембицький [2] у статті «Аналіз ефективності застосування штучного інтелекту у формуванні інтелектуального капіталу підприємств», де підкреслюється стратегічна роль ШІ в управлінні інтелектуальним капіталом бізнес-організацій. Автор демонструє, що цифрові технології не лише автоматизують процеси, а й сприяють формуванню людського, структурного та соціального капіталу підприємств у конкурентному середовищі.

Концептуальні засади інтеграції ШІ у процес управління інтелектуальним капіталом у вищій освіті розробляє Є. Хаустова у роботі вона формує модель взаємодії систем ШІ та інтелектуального капіталу, що може бути застосована в університетських структурах для підвищення якості управління знаннями та науковими ресурсами.

Зарубіжні дослідження також підтверджують важливість синергії між ШІ та інтелектуальними активами. Наприклад, Mariza Tsakalerou, Narkes Tynybayeva і Akmaral Abil у праці аналізують, як емоційний інтелект як частина людського капіталу модерує співпрацю людини і ШІ, підкреслюючи, що успішна інтеграція технологій залежить не лише від технічних можливостей, а й від людських компетенцій. Також міжнародне дослідження показують взаємозв'язок між ШІ, різними компонентами інтелектуального капіталу (людським, структурним і реляційним) та сталим розвитком організацій у галузі туризму й гостинності, що підкреслює універсальність і практичну значущість цієї теми для різних секторів економіки.

На підставі аналізу можна зробити висновок, що як українські, так і зарубіжні автори розглядають взаємодію ШІ і інтелектуального капіталу як мультифакторний процес, важливий для конкурентоспроможності

підприємств, ефективності управління знаннями, трансформації ринку праці та сталого розвитку сучасних економік у цифрову епоху.

Формування цілей статті. Метою даної статті є комплексне дослідження процесів цифровізації економіки України та визначення ключових факторів, що впливають на ефективність її впровадження. Автори пропонують здійснювати аналіз сучасний стан цифровізації економіки; визначити проблеми та бар'єри, які обмежують розвиток штучного інтелекту та нейромереж; дослідити роль людського капіталу; обґрунтувати управлінські та стратегічні підходи до ефективного використання цифрових технологій, що сприяють підвищенню продуктивності бізнес-процесів, розвитку інновацій та зростанню інтелектуального капіталу країни.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній науковій літературі сформувалася одностайна думка про те, що знання, інформація та інтелектуальний капітал сьогодні виступають ключовими ресурсами розвитку економіки та організацій. Дослідження в галузі інтелектуальних активів розвинулися в декількох напрямках, серед яких особливе місце займає управління знаннями (Knowledge Management, KM) як стратегічний інструмент менеджменту організацій та механізм капіталізації нематеріальних активів.

На сучасному етапі розвиток систем управління знаннями отримав найбільший розвиток серед практиків, особливо в ІТ-секторі та високотехнологічних компаніях, де широко застосовуються методи гнучкого управління проектами, Agile-підходи та Scrum-технології. Якщо раніше управління знаннями зводилося до впровадження ІТ-рішень, що забезпечували збереження, структурування, пошук та аналіз інформації для виявлення ефективних практик, то сьогодні основний фокус зміщено на людину – творця знань. Відповідно, змінюється і сама система управління знаннями, трансформуючись у систему управління інтелектуальним капіталом.

Категорія «інтелектуальний капітал» стає центральною у дослідженнях як теоретиків, які визначають її роль серед факторів виробництва та вплив на економічну систему, так і практиків, що шукають конкурентні переваги та

шляхи розвитку організацій у сучасному динамічному середовищі. Злиття двох напрямків наукових досліджень підкреслює, що знання є об'єктом управління, ефективність якого визначає формування інтелектуального капіталу як ключового ресурсу виробництва [6].

Інтелектуальний капітал являє собою нематеріальний актив, основу якого становить інтелектуальна діяльність людини як носія знань та компетенцій, що є критично важливою цінністю на рівні як підприємства, так і національної економіки загалом. У сучасних умовах цифровізації та широкого впровадження інформаційних технологій інтелектуальний капітал набуває нових рис і піддається трансформації під впливом глобальних тенденцій, які стосуються всіх його компонентів.

Спочатку сформувалася класична трикомпонентна структура інтелектуального капіталу, що включає людський, структурний та споживчий капітал [10, с. 431]. Сучасні дослідники пропонують розширювати цю класифікацію, додаючи організаційний, соціальний, репутаційний, брендований, маркетинговий, виробничий, кадровий, ринковий, процесний та інноваційний капітали.

Для ефективного розвитку компанії та підвищення її конкурентоспроможності особливе значення має людський інтелектуальний капітал, оскільки саме він формує структурний, споживчий та інші види капіталу. Багато науковців пропонують виділяти лише дві основні складові: людський і структурний капітал. Деякі дослідники визначають інтелектуальний капітал як суму людського капіталу – знань, умінь, навичок, мобільності та креативності працівників – та структурного капіталу, який забезпечує можливості створювати та реалізовувати додану вартість.

Людський інтелектуальний капітал концентрується в особі носія знань, і саме він є само зростаючою вартістю. Інвестування в людський капітал працівників пов'язане зі значними ризиками, однак без нього неможливе підвищення ефективності організацій. Під впливом цифрової трансформації структура інтелектуального капіталу зазнає суттєвих змін: формується новий елемент – цифровий (інформаційний) капітал, що включає дані в цифровому

форматі, бази даних, алгоритми, програмні продукти, а також цифрові компетенції працівників.

У рамках градації на людський і структурний капітал цифровий компонент доцільно відносити до структурного капіталу, водночас людський інтелектуальний капітал розширюється завдяки новим цифровим компетенціям. О.О. Чупріна підкреслює, що в умовах цифровізації людський капітал розвивається через компетентності співробітників та можливості, створювані штучним інтелектом, а також здатність до інноваційної активності [6].

До ключових компонентів людського інтелектуального капіталу в умовах цифровізації належать явні знання, професійні компетенції, неявні знання (досвід і навички), комунікаційні компетенції (цифрова етика), цифрові компетенції (володіння ІКТ та неймережами) і інноваційне мислення.

Впровадження штучного інтелекту значно впливає на економіку, змінюючи способи роботи та взаємодії в різних секторах, підвищуючи продуктивність праці, оптимізуючи процеси та створюючи нові бізнес-можливості. За даними 2025 року, щорічний темп зростання глобального ринку штучного інтелекту в Україні оцінюється на рівні 18–20 %, а обсяг інвестицій у високотехнологічні рішення постійно зростає. Ефективна інтеграція штучного інтелекту з людським капіталом проявляється насамперед у автоматизації процесів, що дозволяє знизити витрати, збільшити швидкість виконання завдань і сприяє накопиченню інтелектуального капіталу співробітників.

На макрорівні впровадження штучного інтелекту впливає на структуру зайнятості, змінюючи вимоги до кваліфікації працівників. Багато рутинних професій можуть бути автоматизовані, що підкреслює необхідність інвестицій у розвиток людського капіталу та навчання новим технологіям. Поява високотехнологічних робочих місць створює додаткові можливості для розвитку кваліфікованих кадрів та сприяє підвищенню інноваційного потенціалу економіки.

В Україні процеси цифровізації та інформатизації активно розвиваються. За останні п'ять років кількість організацій, що працюють у сфері цифрової економіки, зросла на понад 900 одиниць, а чисельність користувачів Інтернету та абонентів бездротового широкосмугового доступу збільшилася на 14 % і 15 % відповідно, що підтверджує динамічний розвиток цифрової інфраструктури [8].

Отже, формування інтелектуального капіталу в умовах цифрової трансформації є ключовим фактором підвищення конкурентоспроможності та стійкості української економіки, а ефективне поєднання людського, структурного та цифрового капіталу відкриває нові можливості для інноваційного розвитку та економічного зростання.

Таблиця 1 Динаміка ключових статистичних показників розвитку цифровий показників України за 2020–2025 роки.

Найменування показника	2020	2021	2022	2023	2024/ 2025
Активні користувачі інтернету, млн. осіб	26,4	30	30,	31,0	31,5
Пенетрація інтернету (% населення)	75	79	80	81	82,4
Щоденне користування інтернетом (% населення)	72	75	78	80	81
Використання держпослуг онлайн (% населення)	13	19	32	51	59
Активні мобільні підключення (SIM), млн	45,5	47,0	48,5	50,3	55,0
Мобільні підключення як % населення	130	135	138	140	140
Широкосмугові мобільні (3G/4G/5G) підписки/100 осіб	85,3	80,1	83,0	88,0	94,0
Середня швидкість інтернет-підключень, Mbps	25,6	30,2	35,8	45,3	83,8

Джерело: [8]

Аналіз статистичних даних за період 2020–2025 років свідчить про стабільне зростання цифрової активності населення України та розвитку цифрової економіки. Кількість активних користувачів Інтернету збільшилася з 26,4 млн у 2020 році до 31,5 млн у 2025 році, що відповідає рівню проникнення понад 82 % населення. Показник щоденного користування Інтернетом перевищує 80 %, що свідчить про формування нових цифрових звичок. Значно зросла частка населення, яке використовує державні електронні сервіси, — з 13 % у 2020 році до 59 % у 2025 році, що

підтверджує ефективність електронного урядування. Одночасно підвищується мобільна активність, а швидкість інтернет-з'єднання досягла понад 80 Mbps, створюючи сприятливі умови для розвитку дистанційної роботи, онлайн-освіти та цифрових сервісів. Динаміка цих показників свідчить про поступову трансформацію людського капіталу та формування нових компетенцій у сфері інформаційно-комунікаційних технологій, що є критично важливим фактором підвищення конкурентоспроможності економіки України.

Таблиця 2. Цілі використання інтернету в Україні

Цілі входу в інтернет	2022	2023	2024	2025
Освітні цілі (навчання, курси, самоосвіта)	21	23	24	26
Відправка та отримання електронної пошти, спілкування (месенджери, відео дзвінки)	81	83	84	86
Замовлення або продаж товарів / послуг (онлайн-покупки)	42	45	49	52
Пошук інформації про товари, послуги, новини	78	80	81	83
Спілкування в соціальних мережах, форумах, чатах, блогах	84	86	87	88
Перегляд фільмів, прослуховування музики, ігри, скачування мультимедіа	88	90	91	92
Читання та завантаження газет, журналів, наукової та художньої літератури	73	75	77	78
Фінансові операції (оплата товарів і послуг, перекази)	37	41	45	50
Взаємодія з державними органами (отримання інформації, послуги через Дія та ін.)	31	35	42	48
Здоров'я та телемедицина (онлайн-консультації, запис до лікарів)	15	18	22	26
Робота та кар'єра (пошук вакансій, віддалена робота)	28	32	36	40
Подорожі та транспорт (бронювання, онлайн-квитки, GPS-сервіси)	23	26	29	33

Джерело: [8]

Аналіз таблиці показує, що за період 2022–2025 років використання Інтернету в Україні зростає у всіх основних сферах діяльності населення. Найбільшу активність користувачі проявляють у соціальних мережах,

спілкуванні, перегляді мультимедійного контенту та пошуку інформації, що свідчить про зростаючу роль цифрових комунікацій і розваг. Значне зростання спостерігається також у фінансових операціях та взаємодії з державними сервісами, що відображає поширення електронного урядування та онлайн-транзакцій. Крім того, нові сфери використання Інтернету, такі як телемедицина, робота та транспортні сервіси, демонструють формування більш комплексного цифрового середовища та зміцнення інтелектуального капіталу населення.

Особливу увагу в умовах сьогодення приділена категорії 25+ яка на відміну до показників 2018 року, що були на рівні 9,4%, активно почала використовувати Інтернет в цілях освіти в 2025 році зростає до 40 % (рисунок 1). Дорослі, які підвищують кваліфікацію, застосовують AI для професійного навчання та практичних кейсів, проте загальна інтеграція ШІ менш глибока, ніж у студентів, оскільки потреби більш специфічні.

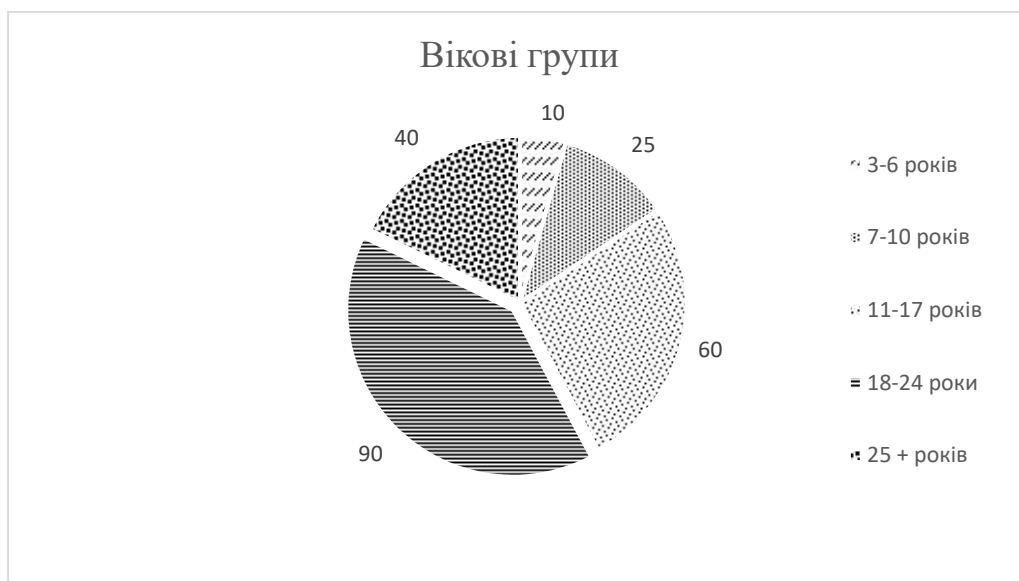

Рис. 1. Вікові групи та умовні показники використання ШІ (ChatGPT, чат-боти) у %

Джерело: [8]

Дошкільнята та молодші школярі зазвичай використовують інтернет для інтерактивних ігор та навчальних мультимедійних програм. Для них ШІ

інтегрується у вигляді ігрових адаптивних платформ, що підлаштовуються під рівень розвитку дитини.

Старші школярі активно застосовують онлайн-курси та відеоуроки. Тут зростає роль ШІ у персоналізації навчання: системи пропонують завдання, які відповідають рівню знань, а чат-боти допомагають із поясненнями.

Студенти використовують технології майже на всіх етапах навчання: пошук інформації, написання робіт, аналіз даних та тренування навичок через AI-асистентів [4].

Підвищення цифрової грамотності населення є ключовим чинником розвитку інтелектуального потенціалу країни та формування людського капіталу, здатного ефективно оперувати цифровими компетенціями. Це, у свою чергу, створює необхідні передумови для успішного впровадження та сприйняття технологій штучного інтелекту у різних сферах життєдіяльності. В Україні активна цифровізація та інтеграція інноваційних технологій стають одним із пріоритетів державної політики, що сприяє модернізації економіки та розвитку суспільства на основі знань [1].

На сучасному етапі в Україні поступово формується правова та організаційна база для впровадження технологій штучного інтелекту. Зокрема, обговорюються питання створення національних центрів і дослідницьких інститутів з розвитку ШІ, опрацьовуються стандарти та регламенти щодо безпечного використання систем штучного інтелекту, які гарантуватимуть захист життя людей та екологічну безпеку. Особлива увага приділяється визначенню етичних принципів застосування ШІ, розробці методологій оцінки ризиків та інтеграції передових технологій у державні і муніципальні процеси.

Проект національної стратегії розвитку України на перспективу до 2040 року передбачає широке застосування технологій штучного інтелекту у ключових секторах економіки та соціальної сфери. Це охорона здоров'я, де ШІ може забезпечити персоналізовану медичну допомогу та ефективний аналіз великих обсягів даних; освіта — для впровадження адаптивних систем

навчання та дистанційного навчання; промисловість та енергетика — для оптимізації виробничих процесів і енергоспоживання; транспортна інфраструктура — для підвищення безпеки та ефективності логістики; аграрний сектор — для моніторингу врожайності та управління ресурсами; туризм і культура — для створення інтерактивних сервісів і нових освітніх продуктів; а також фінансовий сектор — для автоматизації процесів і підвищення ефективності управління ризиками. Реалізація цих напрямів сприятиме комплексному розвитку цифрової економіки, підвищенню конкурентоспроможності країни та зміцненню її позицій на глобальному технологічному ринку.

Висновки та перспективи подальшого розвитку у даному напрямі.

Проведений аналіз дозволяє зробити висновок, що в Україні, подібно до інших країн регіону, спостерігається поступове зростання цифровізації економіки та впровадження інноваційних технологій у різних секторах. Цифрові рішення активно інтегруються у фінансову, податкову, митну, промислову, державну, банківську та інші сфери діяльності, сприяючи підвищенню ефективності бізнес-процесів і прозорості управлінських рішень.

Разом із тим, залишається низка проблем, характерних для українського ринку: обмежені компетенції в сфері штучного інтелекту, недостатній рівень цифрової грамотності серед населення та дефіцит висококваліфікованих фахівців у сфері ІТ-технологій і нейромереж. Також відзначається недостатня кількість сучасних освітніх програм і курсів підготовки фахівців у сфері штучного інтелекту та нових технологій, а також тенденція відтоку кваліфікованих кадрів за кордон. У цьому контексті запровадження освітніх ініціатив з розвитку цифрової компетентності стає важливим кроком для формування упевненості користувачів у нових технологіях і підвищення готовності економіки до цифрових трансформацій, зокрема у сфері нейромереж та автоматизації бізнес-процесів.

Отже, інтелектуальний розвиток українського суспільства базується насамперед на людському капіталі, який є джерелом знань, інновацій та креативних рішень. Накопичення та ефективне використання цього капіталу сприяє формуванню структурного капіталу країни, стаючи основою для інтелектуального та економічного зростання. З активним впровадженням неймереж і цифрових технологій у бізнес-процеси, високоякісний людський капітал виступає генератором суспільного розвитку та стратегічним ресурсом, який є обмеженим і водночас високовартісним. Рациональне використання таких технологій дозволяє прискорити темпи економічного прогресу, підвищити ефективність підприємств і сприяти зростанню інтелектуального капіталу, що позитивно відобразиться на загальній стійкості та конкурентоспроможності економіки України.

Література

1. Аналіз ефективності застосування штучного інтелекту в інтелектуальному капіталі. Вісник Хмельницького національного університету. 2024.
URL: <https://heraldes.khmnu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/1265>
2. Глембицький О.. Аналіз ефективності застосування штучного інтелекту у формуванні інтелектуального капіталу підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки. Том 336(6). 2024. С. 383–389.
3. Кар'єра у сфері штучного інтелекту: чи варто вивчати, з чого почати та інші питання, пов'язані з ШІ. IT Jobs at SoftServe. 2023. URL: <https://career.softserveinc.com/uk-ua/stories/how-to-learn-ai>
4. Вплив штучного інтелекту на життя людей. Я – журналіст. 2023.
URL: <https://ij.ogo.ua/suzh/vpliv-shtuchnogo-intelektuna-zhittya-lyudey/>
5. Понедільчук Т. В. Інтелектуальний капітал: сутність та методи оцінки. Ефективна економіка. 2014. № 6. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3288>

6. Чуприна О. О. Методологічні підходи до оцінювання інтелектуального капіталу. DSpace at NLU. 2023. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11012/1/Vnyua_etp_2013_3_5.pdf
7. Штучний інтелект: джерело ідей для ефективного навчання. Освітній проект «На Урок» для вчителів. 2023. URL: <https://naurok.com.ua/post/shtuchniy-intelekt-dzherelo-idey-dlya-efektivnogo-navchannya>
8. МЕДІАМЕЙКЕР «Інтернет, соцмережі, стримінги та відео. Найцікавіше зі звіту DIGITAL 2025 про взаємодію з цифровими технологіями» <https://mediamaker.me/najczikavishe-zi-zvitu-digital-2025-pro-vzayemodiyu-z-czyfrovyamy-tehnologiyamy-16257/>
9. Sveiby K. E. Methods for Measuring Intangible Assets. Updated 2024. <http://www.sveiby.com/articles/> (дата звернення: 15.01.2026)
10. Bagdadli S., Gianecchini M., Andresen M., Cotton R., Kaše R., Lazarova M., Smale A., Bosak J., Briscoe J., Chudzikowski K., Dello Russo S., Reichel A. Human capital development practices and career success: the moderating role of country development and income inequality. *Journal of Organizational Behavior*. 2021. Vol. 42, No. 4. P. 429–447. DOI: <https://doi.org/10.1002/job.2506>

References

1. Hlemyts'kyj, O. (2024), “Analysis of the effectiveness of the use of artificial intelligence in intellectual capital”, *Visnyk Khmelnytskoho Natsionalnoho Universytetu*, Available at: <https://heraldes.khmnu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/1265> (accessed January 15, 2026)
2. Hlemytskyi, O.V. (2024), “Analysis of the effectiveness of artificial intelligence application in the formation of intellectual capital of enterprises”, *Visnyk KhmNU*, vol. 336(6), no. 6, pp. 383–389.
3. SoftServe IT Jobs (2026), “Career in AI: where to start and related questions”, Available at: <https://career.softserveinc.com/uk-ua/stories/how-to-learn-ai> (accessed January 15, 2026)

4. Kuznitsov, V. (2026), “The impact of artificial intelligence on human life”, Available at: <https://ij.ogo.ua/suzh/vpliv-shtuchnogo-intelektu-na-zhittya-lyudey/> (accessed January 15, 2026)
5. Ponedilchuk, T.V. (2014), “Intellectual capital: essence and evaluation methods”, *Efektivna ekonomika*, vol. 6. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3288> (accessed January 15, 2026)
6. Chupryna, O.O. (2013), “Methodological approaches to assessing intellectual capital”, *DSpace at NLU*, Available at: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/11012/1/Vnyua_etp_2013_3_5.pdf (accessed January 15, 2026)
7. Na Urok (2026), “Artificial intelligence: a source of ideas for effective learning”, Available at: <https://naurok.com.ua/post/shtuchniy-intelekt-dzherelo-idey-dlya-efektivnogo-navchannya> (accessed January 15, 2026)
8. MEDIAMAKER (2025) “Internet, social networks, streaming and video. The most interesting from the DIGITAL 2025 report on interaction with digital technologies”, available at: <https://mediamaker.me/najczikavishe-zi-zvitu-digital-2025-pro-vzayemodiyu-z-czyfrovymy-tehnologiyamy-16257> (accessed January 31, 2026)
9. Sveiby, K.E. (2024), “Methods for Measuring Intangible Assets, Updated 2024”, available at: <http://www.sveiby.com/articles/> (accessed January 15, 2026)
10. Bagdadli, S., Gianecchini, M., Andresen, M., Cotton, R., Kaše, R., Lazarova, M., Smale, A., Bosak, J., Briscoe, J., Chudzikowski, K., Dello Russo, S. and Reichel, A. (2021), “Human capital development practices and career success: the moderating role of country development and income inequality”, *Journal of Organizational Behavior*, vol. 42, no. 4, pp. 429–447. <https://doi.org/10.1002/job.2506>

Отримано редакцією журналу / Received: 05.02.26

Прорецензовано / Revised: 16.02.26

Схвалено до друку / Accepted: 20.03.26